

Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței

Un sit memorial informativ și emoționant

De Getta Neumann

Peste două milioane de oameni au fost persecutați din motive politice în Republica Populară Română, teroarea culminând între anii 1948-1953 și, din nou, între 1958-1960. Memorialul Victimelor Comunismului și al Rezistenței, Sighetu Marmației, reconstituie și condamnă teroarea comunistă, totodată păstrează și omagiază memoria victimelor.

Pentru oricine este cutremurător să fie confruntat cu destine curmate sau vieți frânte, din motive arbitrare și absurde, din voința unui regim represiv. Pentru cineva care a trăit în acele vremuri, vizita poate deveni o experiență zguduitoare.

Lista foștilor deținuți, arestați și condamnați în cadrul campaniei antievreiești între anii 1949-1960

Numele și prenumele	Locul anchetei și detenției
1. Abramovirtz-Ariel Simon	Jilava
2. Alagem Leon	Securitate Iași, Pitești
3. Almer Aharon	Securitate Iași, Jilava
4. Antler Marcu	Securitate București, Jilava
5. Antonier Abraham	Rahova, Jilava
6. Appel Iontel	Securitate București, Pitești
7. Aroneanu Cappel	Securitatea Iași, Jilava
8. Auscher Ernest	Malmaison, Caransebeș
9. Badi Menachem	Rahova, Jilava

Acum câțiva ani, cu vocea sugrumată de emoție, Robi Auscher, venit la Sighet din Israel, își lămurea prietenii de ce era atât de tulburat: descoperise numele și fotografia tatălui său, deținut timp de mulți ani pentru "crima" de a fi fost sionist. O mare parte din copilărie și adolescență Robi și le-a petrecut fără tată, singur cu mama lui, nevoită să lucreze din greu, după ce întreprinderea familiei a fost naționalizată. Dar și eu am fost mișcată, când am văzut numele lui Ernest Auscher, al lui Ezra Fleischer, marele poet și filosof sau al lui Dov Por, renumitul zoolog, al cărui volum de amintiri "O tinerețe în România" redă idealismele fatale din anii '40 – '50, care au zămislit infernul penitenciar.¹ Apar și numele lui Hugo Herskovits, profesor la școala elementară israelită din Iosefin, și al lui Iosef Schwartz, tot din Timișoara. Evocările dureroase ale unor prieteni care au trecut prin calvarul temnițelor comuniste îmi străfulgerau prin minte în cele aproape 3 ore pe care le-am petrecut în acest muzeu în care ești pătruns de groaza și suferințele victimelor.

În penitenciarul renovat, fiecare celulă a devenit o sală de muzeu, în care sunt amplasate obiecte, fotografii și documente. În incinta zidurilor, martore ale nenorocirii atâtor oameni, prezentarea răscolește pe fiecare.

Într-una din curțile interioare, s-a construit în 1997 un Spațiu de Reculegere și Rugăciune. Lumina pătrunde prin despicăturile din boltă în formă de cruce și se răsfrânge în bazinul cu apă în care sunt plasate lumânări. În acest septembrie, în peisajul cenușiu al tristeții, încrederea în om și viață se trezește la vederea merilor roșii de pe ramurile celor 12 pomi plantați pe cupola construcției.

---

¹ Bernard Politzer, O tinerețe în România
http://www.bjt2006.org/GN_Recenzie_Bernard_Politzer_0316.pdf

Pe pereții rampei de coborâre în spațiul subpământean au fost gravate numele a aproape opt mii de morți din închisorile, lagărele și locurile de deportare din România. Într-o altă curte interioară se află grupul statuar «Cortegiul sacrificărilor», care a devenit simbolul memorialului. 18 siluete umane se îndreaptă spre un zid, mânate de brațul unei figuri fără cap – imagine grăitoare a neputinței condamnaților și a absurdității dictaturii comuniste.

Etapele instaurării și domniei dictaturii sunt prezentate prin documente, statistici, mărturii și exemple concrete. Urmărim alegerile trucate din 1946, distrugerea partidelor politice democratice, înlăturarea monarhiei, sovietizarea României, represiunile împotriva Bisericii, activitatea tentaculară a Securității. Cortina de Fier separa Europa, iar Războiul Rece, cu toate că fără fronturi și bătălii, făcea numeroase victime și ținea sub teroare milioane de oameni. Din 1945, două treimi din teritoriul Europei era sub ocupația sovietică, iar continentul Asiei, precum și multe țări în Africa erau sub stăpânirea comunismului sovietic și chinez. În România, în timp ce învățământul devenea un mijloc de îndoctrinare, s-a pornit campania împotriva intelectualilor. Din 1945 a început represiunea etnică. În ianuarie 1945, peste 75000 de germani au fost transportați în Uniunea Sovietică. 20% au pierit; supraviețuitorii au primit permisiunea de a se întoarce în anii 1948-1950. În anul 1948 a venit rândul evreilor.

Când a constatat că Israelul se apropie de lumea occidentală, Stalin a lansat în URSS și în țările socialiste o violentă campanie contra eforturilor evreilor de a-și

consolida statul proaspăt întemeiat. După exemplul lui Stalin, liderii comuniști din România au declanșat o campanie masivă contra "cosmopoliților", prin care se înțelegeau "sioniștii". Sute de sioniști au fost arestați și condamnați la închisoare în urma unor înscenări judiciare. Începând cu perioada Dej și continuând în perioada Ceaușescu, evreii au fost masiv epurați din aparatele de stat și de partid. Populația evreiască a votat contra regimului comunist «cu picioarele», emigrând masiv: numai între 1948 și 1951 un număr de 119.000 de evrei au părăsit țara. În 1958 alți 100.000 de evrei români au depus cereri de emigrare.

Doar puțini ani după război, supraviețuitorii Holocaustului au fost supuși la noi persecuții și suferințe. Unii au pierit, majoritatea a emigrat în Israel sau în lumea largă, puțini au rămas în România. Vieți și posibilități irosite, familii și conviețuiri destrămate. Pentru cei rămași. Pentru cei plecați.

Istoricul Memorialului

Închisoarea din Sighet

Închisoarea din Sighet a fost construită în 1897 ca închisoare de drept comun. În august 1948 a devenit loc de detenție pentru un grup de studenți, elevi și țărani maramureșeni. În zilele de 5-6 mai 1950 au fost aduși la penitenciarul Sighet peste o sută de demnitari din întreaga țară (foști miniștri, academicieni, economiști, militari, istorici, ziariști, politicieni). În noiembrie 1950 au fost încarcerati la Sighet 45-50 de episcopi și preoți greco-catolici și romano-catolici. Penitenciarul era considerat « unitate de muncă specială », cunoscută sub numele de «colonia Dunărea», dar era, în realitate, un loc de exterminare.

În 1955, ca urmare a Convenției de la Geneva și a admitterii României în ONU, a avut loc o grațiere. Parte din deținuții politici din închisorile românești au fost eliberați, parte transferați în alte locuri, inclusiv în domiciliu obligatoriu. La Sighet, din cei circa 200 de deținuți, muriseră 54. Închisoarea de la Sighet a redevenit de drept comun.

În 1977 închisoarea a fost dezafectată și a intrat într-un proces de degradare.

Înființarea Memorialului

Memorialul a fost realizat și este administrat de Fundația Academia Civică, întemeiată de **Ana Blandiana**, autoarea proiectului, și alte 175 de personalități. Ruina fostei închisori s-a preluat în 1995, în vederea transformării ei în Memorial.

Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului, cu sediul la București, fondat în 1993 de **Romulus Rusan**, începuse deja colectarea băncii de date pentru crearea muzeului: istorie orală (interviuri) și, în paralel, strângerea de documente, fotografii, obiecte și hârtii care să poată fi folosite în crearea celor peste cincizeci de săli în fostele celule ale închisorii. Până în prezent, centrul a realizat trei mii de ore de înregistrări, 15000 de pagini de carte și a teaurizat zeci de mii de documente (file, fotografii, casete audio și video).

Informații culese de pe pagina web a Memorialului și din materialul disponibil la muzeu.

